

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum sit vitium capitale? 7

urn:nbn:de:hbz:466:1-38762

tristitias, ut patet per * Philos. in 2. Ethic. Delectationum autem quedam sunt carnales, & quedam spirituales. Carnales quidem delectationes dicuntur, quæ in sensu carnis complentur, sicut delectationes ciborum, & veneriorum. Delectationes verò spirituales dicuntur quæ complentur in sola animæ apprehensione. Illa ergo peccata dicuntur carnalia, quæ perficiuntur in delectationibus carnalibus: illa verò dicuntur spiritualia, quæ perficiuntur in spiritualibus delectationibus absque carnali delectatione. Et huiusmodi est avaritia. Delectatur enim avarus in hoc quod considerat se possessorem divitiarum. Et ideo avaritia est peccatum spirituale.

Ad primum ergo dicendum, quod avaritia circa corporale obiectum non querit delectationem corporalem, sed solum animalem: prout scilicet homo in hoc delectatur, quod divitias possideat. Et ideo non est peccatum carnale. Ratione tamen obiecti medium est inter peccata purè spiritualia, quæ querunt delectationem spirituales circa obiecta spiritualia, sicut superbia est circa excellentiam: & vitia purè carnalia, quæ querunt delectationem purè corporalem circa obiectum corporale.

Ad secundum dicendum, quod motus recipit speciem secundum terminum ad quem, non autem secundum terminum à quo. Et ideo vitium dicitur carnale ex hoc, quod tendit in delectationem carnalem; non autem ex eo, quod procedit ex aliquo defectu carnis.

Ad tertium dicendum, quod * Chrysost. comparat avarum demoniaco, non quia vexetur in carne sicut demoniacus, sed per oppositum: quia sicut demoniacus ille, de quo legitur Marc. 5 se denudabat, ita avarus se superfluis divitijs onerat.

ARTIC. VII.

Utrum avaritia sit vitium capitale?

AD septimum sic proceditur. Videtur, quod avaritia non sit vitium capitale. Avaritia enim opponitur liberalitati, sicut medio: & prodigalitati, sicut

Et 3 extre-

l. 2 c. 5.
cir. prin.
10. 5.

loc cit. in
arg. 1.

602
2. dis. 43.
q. 2. ar. 2.
Et m. 1.
q. 8. ar. 1.
cor. 9.
13 ar. 3

extremo. Sed neque liberalitas est principalis virtus, neque prodigalitas vitium capitale. Ergo avaritia non debet poni vitium capitale.

1. 2. q. 84
a. 3. c. 4.

¶ 2. Præterea, Sicut supra * dictum est, illa dicuntur esse vitia capitalia, quæ habent principales fines ad quos ordinantur fines aliorum vitiorum. Sed hoc non competit avaritiæ: quia diuitiæ non habent rationem finis, sed magis rationem eius quod est ad finem, ut dicitur in 1. * Ethicorum. Ergo avaritia non est vitium capitale.

1. 1. Ethic.
c. 5. cir. ff.
10. 5.
† 1. 15. moral.
c. 12.
c. c. 14.
in prin.

¶ 3. Præterea, † Gregor. dicit 15. Moral. quod avaritia quandoque oritur ex elatione, quandoque ex timore. Dum enim quidam deficere sibi ad sumptuum necessaria æstimant, mentem ad avaritiam relaxant. Sunt alij qui dum potiores videri appetunt, ad alienarum rerum ambitum succenduntur. Ergo avaritia magis oritur ab alijs vitijs, quam ipsa sit vitium capitale respectu aliorum.

1. 3. 1. c. 31

SED contra est, quod * Gregor. 31. Moral. ponit avaritiam inter vitia capitalia.

1. 2. q. 84
a. 3. c. 4

RESPONDEO dicendum, quod sicut supra * dictum est, vitium capitale dicitur, ex quo alia vitia oriuntur secundum rationem finis: qui cum sit multum appetibilis, propter eius appetitum homo procedit ad multa facienda, vel bona vel mala. Finis autem maxime appetibilis est beatitudo vel felicitas, qui est ultimus finis humanæ vitæ, ut supra * habitum est. Et ideo quanto aliquid magis participat conditiones felicitatis, tanto magis est appetibile. Est autem una de conditionibus felicitatis, ut sit per se sufficiens: alioquin non quietaret appetitum tanquam ultimus finis. Sed per se sufficientiam maxime repromittunt diuitiæ, ut * Boetius dicit in 3. de Consol. Cuius ratio est, quia sicut † Philosophus dicit in 5. Ethic. Denario utimur quasi fideiussore ad omnia habenda. Et Eccle.

1. 2. q. 1.
a. 4. 7. c.
8.

1. 3. prosa
3. cir. mo.
† 1. 5. ethic.
6. 5. t. 5.

10. dicitur, quod pecuniæ obediunt omnia. Et ideo avaritia, quæ consistit in appetitu pecuniæ, est vitium capitale.

Ad

Ad primum ergo dicendum, quod virtus perficitur secundum rationem. Vitium autem perficitur secundum inclinationem appetitus sensitivi. Non autem ad idem genus principaliter respicit ratio, & appetitus sensitivus. Et ideo non oportet, quod principale vitium opponatur principali virtuti. Vnde licet liberalitas non sit principalis virtus, quia non respicit ad principale bonum rationis: avaritia tamen est principale vitium, quia respicit ad pecuniam, quæ habet quandam principalitatem inter bona sensibilia, ratione iam * dicta. Prodigalitas autem non ordinatur ad aliquem finem principaliter appetibilem, sed magis videtur procedere ex defectu rationis. Vnde * Philosophus dicit in 4. Ethicor. quod prodigus magis dicitur vanus, quam malus.

in co. ar.

l. 4. c. 1. a med. t. 5.

Ad secundum dicendum, quod pecunia ordinatur quidem ad aliud sicut ad finem. In quantum tamen utilis est ad omnia sensibilia acquirenda, continet quodammodo virtute omnia. Et ideo habet quandam similitudinem felicitatis, ut * dictum est.

in co. ar.

Ad tertium dicendum, quod nihil prohibet vitium capitale interdum à quibusdam alijs oriri, ut * dictum est: dum tamen ex eo alia vitia soleant plerumque oriri.

** q. 36. a.*

q. ad 1. et

1. 2. q. 84

ar. 4.

ARTIC. VIII.

Utrum proditio, fraus, fallacia, periuria, inquietudo, violentia, & contra misericordiam obduratio, sint avaritiæ filia?

603

AD octauum sic proceditur. Videtur, quod non sint avaritiæ filia, quæ dicuntur, scilicet proditio, fraus, fallacia, periuria, inquietudo, violentia, & contra misericordiam obduratio. Avaritia enim opponitur liberalitati, ut * dictum est. Proditio autem, fraus, & fallacia, opponuntur prudentiæ, periuria religioni, inquietudo spei vel charitati, quæ quiescit in amato, violentia opponuntur iustitiæ, obduratio misericordiæ. Ergo huiusmodi vitia non pertinent ad avaritiæ.

sup. q. 55.

a. 8. Et 2

d. 42. q. 2

art. 3. Et

mal. q. 8.

a. 1. co. et

q. 13. a. 3

** art. 3.*